

Rimavskosobotská prechádzka

Ján Lacika

Rimavská Sobota je mestom dvoch štvorcových námestí a troch župných domov. Dve stoličné sídla stoja na Hlavnom námestí, tretie je na menšom a komornejšom Námestí Mihálya Tompu spolu s Gemersko-malohontským múzeom s lákavým exponátom v podobe pravej nefalšovanej egyptskej múmie.

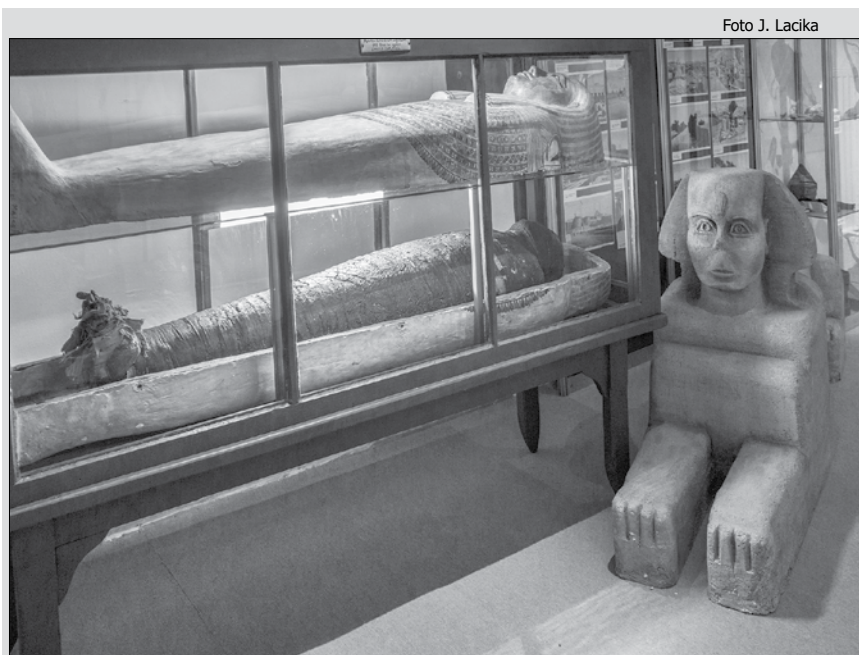
Železničná stanica (1) Rimavská Sobota leží na lokálnej železničnej trati 174 z Jesenského do Tisovca. Pôvodne táto trať smerovala až do Brezna. Zo pár krokov od stanice sa nachádza autobusová stanica. Do centra mesta vzdialeného menej ako kilometer vedie Železničná ulica končiaca vo východnom kúte Námestia M. Tompu vybudovaného v roku na mieste bývalého trhoviska. Menšie z dvoch historických námestí v centre mesta je pomenované po najslávnejšom rimavskosobotskom rodákovi Mihályovi Tompovi (1817 - 1868). Pamätník romantického maďarského básnikova, ktorý bol popri S. Petó-

fim a J. Aranyovi tretím členom tzv. veľkej triády poetov, je umiestnený do parku uprostred námestia. Od roku 2004 má aj Petófi na námestí svoju sochu. Po ľavej ruke Tompovej sochy stojí rozmerná secesná budova bývalého **Župného domu (2)** postavená v roku 1901, v poradí tretie sídlo Gemersko-malohontskej župy v meste. O čosi staršia je budova bývalého Uhorského kráľovského súdu stojaca na severovýchodnej strane námestia. Treťou historickou budovou na námestí je bývalý hotel Stolz, neskôr premenovaný na hotel M. Tompu. Juhozápadnú stranu námestia zaberá budova **Gemersko-malo-**

hontského múzea (3). Pôvodne slúžila ako kasárne, múzeum založené v roku 1882 do neho nasťahovali v roku 1910. V tom čase získalo dodnes najatraktívnejší exponát vlastivedne zameraných zbierok. Veľkostatkár mu daroval mumifikované telo ženy prinesené z ciest po hornom Egypte. Ulica SNP upravená na pešiu zónu vedie na Hlavné námestie.

Hlavné námestie v strede Rimavskej Soboty do roku 1918 nazývané Alžbetino námestie bolo miestom chýrnych jarmokov a sobotných trhov, ktorým mesto vďačí za svoje meno. Po celom obvode má historickú zástavbu tvorenú meštianskymi domami, radnicou, dvomi župnými domami, farou, kostolom, historickým hotelom a mestskou sporiteľňou. Najstaršia pamiatkou zo všetkých je budova **rímskokatolíckej fary (4)** z roku 1775 v severnom rohu námestia. Na opačnej strane rohu stojí budova bývalej Mestskej sporiteľne, najstaršej finančnej inštitúcie v meste z roku 1857. Napravo od nej je o polstoročie staršia budova **Mestskej radnice (5)** s informačným centrom v prízemí. Posledným v tomto domovom rade je Hotel Tatra vytvorený prestavbou

Egyptská múmia v Gemersko-malohontskom múzeu

Zaujímavosti mimo trasy

Pomerne ďaleko od centra na Cukrovarskej ulici stojí evanjelický kostol z roku 1790. Vidno ho na konci Hatvaniho ulice, z ktorej možno odbočiť ku pamätnému domu S. Petőfiho na Tomášikovej ulici. Po Cukrovarskej ulici sa dostaneme do blízkosti Mestskej záhrady. V mestskej časti Tomášová sa nachádza kaštieľ. Z Hlavného námestia v lete premáva výletný vláčik do športovo-rekreačného centra Kurinec s vodnou nádržou Zelená voda a kúpaliskom. V neďalekej Dúžave stojí drevený artikulárny evanjelický kostol.

mestského hostinca z roku 1821. V dome naľavo od hotela sídli Mestská galéria.

V rámci jozefínskej reformy verejnej správy Uhorska sa v roku 1786 Rimavská Sobota stala sídlom Gemersko-malohontskej stolice. Najstarší stoličný dom v meste stojaci na rohu Hatvaniho a Tomášikovej ulice v roku 1950. **Druhý stoličný dom (6)** z roku 1796 nepostihol rovnaký osud a dnes je architektonickým skvostom mesta. Sídli v ňom Knižnica Mateja Hrebena-

du. V opačnom kúte námestia sa nachádza budova s názvom **Čierny orol (7)** postavenú v roku 1844. Začali ju stavať ako Redutu, v roku 1849 sa z nej stal úrad župana.

Stredu Hlavného námestia dominuje klasicistický rímskokatolícky **Kostol sv. Jána Krstiteľa (8)** postavený v roku 1792 na mieste zbúraného starého románskeho kostola. Základy stredovekej sakrálnej stavby vidno v dlažbe námestia pri južnom múre dnešného kostola. Druhá stavba vnútri námestia je svojim moderným poňatím rušivým prvkom historického priestoru. V južnom kúte Hlavného námestia vidno jeho druhú výškovú dominantu – štíhlu vežu **kostola reformovanej cirkvi (9)**, jeho postavenie v roku 1784 si kalvíni vyprosili u samotného cisára Jozefa II.

Na Daxnerovom námestí začlenenom do pešej zóny Matica slovenská založila **Aleju dejateľov (10)** vytvorenú z búst osobností slovenského kultúrneho života pochádzajúcich z Gemera. Námestie je na juhovýchodnej strane ukončené modernou stavbou Hotela Zlatý Býk so siluetou

Podujatia

- Dni mesta – kultúrne a spoločenské podujatia s jarmokom (máj)
- Divertimento musicale – súťaž ne-profesionálnej komornej hudby (máj)
- Divadlo a deti – festival divadelnej tvorby pre deti (jún)
- Divadlo a deti – umenie v uliciach mesta (jún – september)
- Gemersko-malohontský jarmok – tradičný jarmok (september)
- Dobšinského rozprávkový Gemer – predstavenia rozprávkových divadiel (október)

polovičnej pyramídy. Pred hotelom odbočíme doprava a obchádzajúc **Dom kultúry (11)** vojdeme do ulice B. Bartóka s trhoviskom. Budeme prechádzať okolo pamiatkovo chránenej budovy **protestantského gymnázia (12)**, v ktorom študovali básnik I. Krasko a spisovateľ Janko Jesenský. Je poslednou zastávkou prechádzky pred jej ukončením na Hlavnom námestí.

